

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglaš: enostolpna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAVIJA

Plačano do:
P. n. Licejalna knjižnica
Pavšalni franko.
Ljubljana.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 380.
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.
pisel se ne vračajo.
jem je priložiti znanstven
za odgovor.

Proračunska debata.

MINISTER ŽERJAV ODGOVARJA V SKUPŠČINI ZAPLEMBVA VA- KUFSKIH POSESTEV. ZA IZPLAČILO OBRESTI VOJNIH POSOJIL.

Beograd, 25. julija. (Izv.) Seja narodne skupščine se je začela ob 9.30 dopoldne. — Po prečitanih zapisnikih zadnje seje odgovarja minister za socialno politiko dr. Žerjav na vprašanje poslanca Rajha Aršića na vprašanje poslanca Rajha Aršića na škodi, ki jo je povzročila povodenj v okrožju Kumanovo. Minister izjavlja, da je ministrski svet dovolil podporo v znesku 5 milijonov dinarjev. Poslanec Aršić se s tem odgovorom zadovoljava in pravi, da je od 13 občin, ki so trpele vsled povodnj, bilo 10 skoraj popolnoma porušenih. — Zbornica preide nato na dnevni red: nadaljevanje podrobne debate o proračunu ministrstva za notranje posle. Kot prvi povzame besedo poslanec iz juž. Srbije Osmanović, ki izjavlja, da je pri načelnem glasovanju bil za proračun ministrstva za notranje stvari, da pa bo pri podrobni debati glasoval proti, ker je ministrstvo za notranje posle potom svojih organov zaplenilo več vakufskih posestev. — Zemljoradnik Jeremič izjavlja, da bo tudi on glasoval proti proračunu, dasi uvideva, da je proračun potreben, ker država ne more izhajati s samimi dvanajstinami. Pravi, da mora vlada razen proračuna predložiti

narodni skupščini tudi zakon o vojni odškodnini in uradniški zakon. Izjavlja, da bosta on in njegov klub glasovala za partijo 618. proračuna, ki se tiče občinskih uprav. — Govorita še socialisti Golouh in radikalni disident dr. Ivanič, ki v splošnem govorita proti proračunu. Poslanec dr. Ivanič se tekom svojega govora povrne na zadevo poslopja beograjske »Demokratije«, pri čemer pride med njim in demokratiskim poslancem Wilderjem do burnega prekanja, tekom katerega drug drugemu očitata prijateljstvo s Hercigonjo. — Poslanec Stanovnik (Jugoslovanski klub) povzame potem besedo. Med njegovim govorom pride v ostro navzkrižje s člani samostojne kmetijske stranke za Slovenijo, ki mu očitajo, da je agitiral za Avstrijo in za vojno. Poslanec Stanovnik odgovarja, da more le oni, ki je bil lojalni podani prejšnje države, biti zvest tudi sedanji državi. Zahteva, naj se izplačajo obresti onim Jugoslovanom, ki so podpisali avstrijska vojna posojila. Proračun ministrstva za notranje stvari je bil nato sprejet in seja prekinjena.

Razprava o zdravstvenih vprašanjih.

POTREBA ZAKONA O POBIJANJU BOLEZNI. DRŽAVA IMA SREDSTVA ZA VOJAŠTVO, NIMA PA DENARJA ZA BOLNIŠNICE.

Beograd, 25. julija. (Izv.) Na popoldanski seji narodne skupščine se je začela debata o proračunu ministrstva za narodno zdravje. — Musliman Husein Alić govori proti proračunu. Pravi, da vlada ne posveča dovolj pažnje ljudski higijeni. Opozarja na štiri najbolj razširjene bolezni med našim narodom, namreč na tuberkulozo, sifilis, trahom in malarijo. Posebno nevarna je malarija, ki je najbolj razširjena v Makedoniji in Dalmaciji. Zatrjuje, da nam preti nevarnost, da se malarija razširi po celi državi. Razširjanje te bolezni pospešuje zlasti vlažno podnebje, velika množina komarjev in dejstvo, da vojaki, ki službujejo v Makedoniji, prenašajo to bolezen. Potreben bi bil zakon o pobijanju teh bolezni. Najbolj žalostni znak časa pa je, da so naše bolnice ogrožene. Vzrok je treba iskati v dejstvu, da ima država dovolj sredstev za vojaštvo, nima pa denarja za bolnišnice. Kriva je tudi slaba uprava v bolnišnicah in nezadostno osebje. Proračun tega ministrstva nima dohodkov, toda, ako se izdatki dobro na-

ložijo, bodo nosili tisočkratne obresti. — Slab položaj bolnišnic kritizira tudi član Jugoslovanskega kluba Kranj. — Poslanec Joca Jovanović protestira proti temu, da vlada posveča premalo pažnje zdravstvu v deželi. — Poslanec Sudarevič (Jugoslovanski klub) pravi, da so bolnišnice bolj podobne jetnišnicam kakor pa okrevališču, ker nimajo ne kuriva in ne živila. Vlada je dovolila 700.000 dinarjev za zdravljenje umobolnih za celo Vojvodino. Ta znesek je veliko premajhen. Bolnišnicam v Vojvodini je treba dodati oddelke za očne bolezni, ker je trahom najbolj razširjen v Vojvodini. — Tudi poslanec Golouh (socialist) smatra, da so sredstva za pobijanje tuberkuloze, trahoma, malarije in drugih bolezni veliko premajhna. Ustanoviti moramo moderne bolnišnice. Toda namesto, da bi vlada dovolila kredite, stojimo pred nevarnostjo, da se zapro še ono malo bolnišnic, ki jih imamo. — Zbornica je nato sprejela proračun ministrstva za narodno zdravje.

Pašičevi politični načrti.

Beograd, 25. julija. (Izv.) V parlamentarnih krogih se govori, da ne bo ministrski predsednik Pašić, ki je odšel k kralju na Bled, poročal vladarju samo o izpopolnitvi državne sveta, ampak mu bo tudi poročal o parlamentarnem položaju. Govoril

se tudi, da mu bo pri tej priliki predložil načrt, po katerem naj bi se sedanja kriza na ta način zavlekla, da se narodna skupščina odgodi do jeseni in da se potem izvede izprememba vlade. Ministrski predsednik Pašić ostane na Bledu do nedelje.

Nezadovoljni Hrvatje v demokratski stranki.

OSNIVANJE NOVE DRŽAVNE STRANKE?

Beograd, 25. julija. (Izv.) Današnja »Epoša« piše, da so imeli nezadovoljni Hrvatje v demokratski stranki v nedeljo zaupen sestanek s srbskimi politikimi in da debato na tem sestanku drže zelo tajno. Znano je le, da sta se udeležila te konference tudi poslanec dr. Rojc in bivši ban dr. Tomljenović. Baje se pečata z namertom ustanoviti novo državno stranko, ki bo v kratkem nastopila javno. Njen program zasleduje baje zmernejšo politiko v državi. Od hr-

vatskih članov demokratske stranke se bodo najbrže vsi pridružili tej novi stranki, izvzemši posl. dr. Lukiniča in Wilderja, ki ostaneta pri ministru Pribičeviću kot njegova osebna prijatelja. Dr. Lukinič je kandidat Pribičevićev za mesto predsednika narodne skupščine. To se sklepa tudi iz tega, ker je predsednik dr. Ribar pred par dnevi zaklical nekemu poslancu: »Ako niste z menoj zadovoljni, dobite lahko dr. Lukiniča!«

RAZMEJITEV MED JUGOSLAVIJO IN MADŽARSKO PREKINJENA.

Beograd, 25. julija. (Izv.) Delovanje razmejitvene komisije med Jugoslavijo in Madžarsko, ki bi se moralo te dni končati, je bilo prekinjeno, ker so Madžari ponovno zahtevali, naj jim naša država odstopi nekaj vasi.

SOCIJALISTIČNI MANIFEST ZA NEMŠKO REPUBLIKO IN SVETOVNI MIR.

Dunaj, 25. julija. (Izv.) »Arbeiterzeitung« priobčuje skupen poziv med-

narodne zveze strokovnih organizacij, izvrševalnega odbora druge internacionale in izvrševalnega odbora mednarodne zajednice socialističnih strank delavstvu vsega sveta, v katerem se delavstvu v smislu skupnih posvetovanj teh treh socialističnih organizacij, ki so se privkral vršila v Amsterdamu, pozivljejo, naj se bori z vsemi sredstvi za obstoj nemške republike, ki je baš sedaj ogrožena, za obnovu Evrope in za svetovni mir.

FINANČNI ODBOR PROTI DVANAJSTINI ZA AVGUST.

Beograd, 25. julija. (Izv.) Finančni odbor dr. Kumanudi je predložil narodni skupščini zakonski načrt o proračunski dvanajstini za mesec avgust. Finančni odbor pa je proti tej predlogi. Predsednik in tajnik odbora sta izjavila finančnemu ministru, da se s tem ne strinjata, ker smatrat, da je mogoče do konca tega meseca sprejeti proračun v narodni skupščini. Zahtevata, naj se v tem pogledu intervenira pri vseh strankah in doseže sporazum.

BENINOVA PONUDBA GLEDE GLASOVANJA LE SALA.

Beograd, 25. julija. (Izv.) Danes je dospel semkaj posl. Stevo Benin, ki je bil povabljen v Beograd, da se opraviči pred odborom, ki preišče njegovo zadevo v zvezi z izjavami nekaterih poslancev v narodni skupščini, češ da je ponudil nekaterim parlamentarcem po 250.000 Din, ako glasujejo za ameriško posojilo. Benin je izjavil časnikarjem, da je te besede, ki mu jih očitajo, izrekel v šali in da so njegovo izjavo tudi kot tako sprejeli. To bo ponovil tudi pred odborom narodne skupščine, ki se ima baviti z njegovo zadevo.

MANJŠINSKO VPRAŠANJE ODGO- DENO OD ZVEZE NARODOV.

Beograd, 25. julija. (Izv.) Svet zveze narodov je na svoji seji v Londonu odgodil razpravo o vprašanju manjšin zaradi nekaterih formalnih pogrškov, vendar je ni odstavil z dnevnega reda. Tako tudi ni bila n. pr. pozvana Grčija, naj se udeleži razprave o tem vprašanju. Kasneje se svet zveze narodov zopet povrne k temu vprašanju.

NOVA PAPEŽEVA AKCIJA ZA GLADUJOČO RUSIJO.

Rim, 25. julija. (Izv.) Papež Pij XI. je poslal vsem patriarhom in nadškofom apostolsko pismo, v katerem slika žalostni položaj, v katerem je lakota pahnila Rusijo. Papež naglašava v svojem pismu vse dosedaj ustanovljene pomožne akcije, ki pa seveda spričo ogromnega obsega katastrofe nikakor ne zadoščajo. Zaradi tega ponavlja papež prošnjo za pomoč in izjavlja, da bo sveta stolica zopet darovala dva in pol milijona lir za ta plemeniti namen.

SIRIJA FRANCIIJ, PALESTINA ANGLIJI.

London, 25. julija. (Izv.) Svet zveze narodov je včeraj zaključil obširno proučevanje vprašanja mandatov nad Sirijo in Palestino. Soglasno je sklenil, naj vlade potrdijo francoski mandat nad Sirijo in angleški mandat nad Palestino.

ZOPET POBOJI MED FAŠISTI IN SOCIALISTI.

Rim, 25. julija. (Izv.) Prošlo nedeljo je prišlo v Magenti med socialisti in fašisti do bojev, tekom katerih je bil porušen Delavski dom. V Pisi so fašiste zapalili komunistični Circolo. V Monte Belli pri Alessandriji so komunisti ranili s strelji tajnika fašistovske organizacije, ko so fašisti praznovali posvečenje svoje zastave.

UMIK IRSKIH UPORNIKOV.

London, 25. julija. (Izv.) »Westminster Gazette« javlja iz Dublina, da iregularne čete zapuščajo svoje postojanke pri Corku in se umikajo v smeri proti Malowu, ki leži 20 km od Corka.

POLET OKOLI SVETA.

Pariz, 25. julija. (Izv.) Major Blake je na svojem svetovnem poletu dospel v Sidi (Beludžistan).

Borzna poročila.

Curih, 25. julija. (Izv.) Berlin 1.05, Newyork 525.50, London 23.44, Pariz 44.375, Milan 24.325, Praga 11.60, Budimpešta 0.32, Zagreb 1.625, Bukarešta 3.35, Varšava 0.085, Dunaj 0.0175, avstrijske kro-
ne 0.02.

Praga, 25. julija. (Izv.) Dunaj 0.0975, Berlin 8.90, Rim 204.50, Budimpešta 2.90, Pariz 375, London 196.75, Newyork 80.25—81, Corih 838, avstrijske kro-
ne 0.11, italijanske lire 201.50.

Zagreb, 25. jul. (Izv.) Devize: Dunaj 0.2525—0.26, Berlin 16.40—17, Budimpešta 5.60—5.75, Bukarešta 50—52, Italija 375—385, London 366—370, Newyork 80.25—81, Pariz 677.50—681.25, Praga 178—18, Svica 1550—1600, Varšava 1.50—1.55. Valute: ameriški dolarji 78—79.50, avstrijske kro-
ne 0.80—0.9, švicarski franki 1525—1550, italijanske lire 375—378.

Praktično jugoslovanstvo.

O jugoslovanskem gibanju in o jugoslovanski misli obstojajo najrazličnejša mnenja. Eno mnenje je zastopala revolucionarna mladina pred in med svetovno vojno, ki je pod jugoslovanstvom razumevala borbo proti bivši Avstriji za samostojno in skupno državno edinstvo z brati Hrvati in Srbi. To politično osvobodilno stremjenje je seveda utemeljevala s krvno, jezikovno in kulturno sorodnostjo treh bratov. Njeno najintimnejše gibanje pa je vendarle bila mržnja zoper Avstrijo, zoper politično suženjstvo ter hrepenenje po državni svobodi in samostojnosti. Cilj tega mladinskega gibanja je torej bila državna samostojnost in vzajemnost, z brati Hrvati in Srbi. Po velikih žrtvah, doprinešenih v svetovni vojni, tako od prečanskega prebivalstva, kakor tudi od srbskega naroda na bojnih poljanah, so se ti politični cilji tudi dosegli. Od leta 1918. imamo svojo državo, svojo narodno državnost.

Drugo pa je jugoslovansko gibanje kot kulturno stremjenje ter jezikovno zahteva, da se obstoječe razlike izenačijo, da se potom zgodovine ustvarjena nacionalna zavest Srbov, Hrvatov in Slovencev kratkoma zbriše ter ustvari skupna jugoslovanska zavest, zavest enega naroda in ene kulture.

Glede prvega moramo reči, da je skupna državljanska zavest ter izvrševanje dolžnosti napram naši narodni državi patriotska zahteva, ki zadeva enakomerno Srbe, Hrvate in Slovence. Skupna državna pripadnost in iz nje izviraajoče dolžnosti, tako politične, kakor tudi duševne, ki se izražajo v jakosti domovinske ljubezni, morajo biti danes izven vsake diskusije za vsakega lojalnega državljana. Najsi smo v jezikovnem ali kulturnem oziru dva, trije ali deset narodov, v političnem pomenu besede smo ena nacija, ki prebiva na ozemlju Jugoslavije.

Iz tega vidika moramo grajati tiste, ki govoreč o jugoslovanski državni zajednici, v katero naj se pritegne tudi Bolgare, izrekajo s tem več kot, sicer zelo umesten program naše zunanje politike. Naša zunanja politika mora napram Bolgarom delovati tudi s slovansko ideologijo, recimo ožje, tudi z jugoslovansko ideologijo, ki pomeni toliko, kot geografično bližino, jezikovno sorodnost in kulturno vzajemnost bratov sosedov. Drugo pa je, ako se sedanja državna tvorba jugoslovanske države deva v nič, ter se jo hoče izpopolnjevati z nekako državno pravno revolucijo, češ, da ne objema vseh bratov, prebivajočih na jugoslovanskem geografičnem ozemlju. Mi lahko trdimo, da je jugoslovanstvo, v kolikor stremi za niveliziranjem obstoječih jezikovnih in kulturnih razlik na področju jugoslovanske države, neizvedljiva teorija, ki mora propasti vsled diferencnega procesa jezikovnega in kulturnega razvoja. Toda jugoslovanska država, jugoslovanska državnost je vrednota zase, ki je neodvisna od takih teorij. To vrednoto moramo izpopolnjevati, to državno zajednico moramo postaviti v službo skupnega gospodarskega, prometnega, kulturnega, političnega in javnega življenja.

S tem prihajamo do jedra pojava, ki ga imenujemo praktično jugoslovanstvo. Ta skupna državna, ki je političen okvir skupnega gospodarskega in kulturnega življenja, bo ustvarila sama od sebe, takorekoč brez jugoslovanske ideologije in celo proti jugoslovanski ideologiji kot nauku obenem narodu in eni kulturi, ki danes dejansko ne obstoja, tisto, kar lebdí poštenim zastopnikom te teorije pred očmi. Danes so nam zadeve Banata, Južne Srbije, Črnogore tako blizu, kakor dogodi v Zagrebu. Sokolsko gibanje ustvarja nacionalno zajednico boljše, kakor vse teorije o jugoslovanstvu. Skupne sportne, socialne težnje, kulturne organizacije, prometna društva, industrijski savezi, so boljše združevalne sile, kakor pa politične stranke, ki s pogubonosno režimsko politiko diskreditirajo državno edinstvo in kulturno vzajemnost. Skupno življenje ustvarja samo od sebe vzajemnosti interesov tako na gospodarskem polju, kakor tudi na občekulturnem in civilizatoričnem. Ni dvoma, da se bodo pojavile tudi določene jezikovne skupnosti. Te ujedinjajoče procese, ki jih vrši življenje, zaletjo na teritoriju jugoslovanske države, lahko zovemo praktično jugoslovanstvo.

Najsi je jezikovni in kulturni program jugoslovanstva pravilen ali zmoten, v vsakem slučaju ni bitnega pomena za našo državo. Izven diskusije mora biti samo skupna državna, to se pravi, ideja državnega edinstva. To je tista dobrina, ki nam omogoča našo politično svobodo, našo samostojnost napram inostranstvu, napram tujini.

Praktično jugoslovanstvo pa se ne more udeleževati, se ne more ugodno razvijati, ako večina naroda ni zadovoljna z režimi in vladami, ki vodijo skupno državno tvorbo. V tem primeru zastajajo sile kulturne vzajemnosti, gospodarskega sožitja, jezikovnega zblíževanja, z drugimi besedami, usahnejo viri praktičnega jugoslovanstva.

Državno edinstvo je največja vrednota sedanjega pokolenja, ki prebiva na ozemlju jugoslovanske države. Njeno prebivalstvo se mora posvetiti najintenzivnejše stvarnim vprašanjem političnega, gospodarskega in kulturnega življenja v vseh pokrajinah enakomerno. V tem slučaju bo praktično jugoslovanstvo samo od sebe vršilo svojo zgodovinsko funkcijo.

Jugoslovanska ideja kot misel našega državnega edinstva je sveta in nedotakljiva. Jugoslovanstvo kot jezikoven in kulturn program pa je stvar zgodovine in nemotene, zadovoljne družabne zajednice jugoslovanskega prebivalstva.

Izmena ministra dvora.

Beograd, 25. julija. (Izv.) Govoril se, da namerava minister dvora Dragomir Janković odstopiti in da gre kot zastopnik našega poslanika v Madrid. Zdi se, da je s to vestjo

v zvezi tudi povabilo našega poslanika v Atenah Zivojina Balugdžića, naj se povrne v Beograd. Iz tega se sklepa, da bo Balugdžić najbrže imenovan za ministra dvora.

STROŠKI ANGLEŠKE ZASEDBENE ARMADJE.

London, 25. julija. (Izv.) Minister sir Robert Horne je izjavil v poslanski zbornici, odgovarjajoč na vprašanje glede stroškov angleške zasedbene armade, da je Anglija prejela na reparacijskih plačilih približno 50,250,000 funtov šterlingov, ki čemur je pristižeti še 600 milijonov papirnatih mark, ki jih je Anglija pridobila v Porenju. Vsi stroški zasedbe znašajo doslej okoli 54 milijonov funtov šterlingov, tako da dohodki nekako odgovarjajo stroškom.

ANGLIJA IN FRANCOŠKI DOLGOVI.

London, 25. julija. (Izv.) Poslanec Kenworthy je v poslanski zbornici vprašal, ali je stavila angleška vlada francoski vladi reparacijsko ponudbo, po kateri naj bi se Franciji odpustili dolgovi, ki jih ima plačati Angliji po pogojem, da Francija zniža svoje zahteve. Minister dr. Robert Horne je na vprašanje zanikal in pripomnil, da v tem trenutku nima ničesar več pristaviti k svojim prejšnjim izjavam.

Tekme in nastop sokolskega naraščaja 23. Julija.

Kakor smo že poročali je bila teledžba naraščaja pri tekmi sijajna. Tekmovalo je v višjem oddelku 12 vrst in 15 posameznikov moškega naraščaja in v nižjem oddelku in v nižjem oddelku trideset vrst in 38 posameznikov, skupno torej 47 vrst in 53 posameznikov moškega naraščaja. Ženski naraščaj je tekmoval v enem samem oddelku v 32 vrstah ter 34 posameznic. Torej okroglo 350 fantov in 250 deklet. Vrste so vodili po pretežni večini naraščajniki sami in to s tako sigurnostjo in samozavestjo, kot jo je celo pri članstvu težko iskati. Tako fantje kakor dekleta so bili v borbi s celim svojim mladim bitjem. Nič jih ni motila okolica, nič vse to vrvene krog njih, živeli so samo tekmi. Užival sem, ko sem opazoval te mlade junake, kako neustrašeno so stopali v borbo, kako so brez razburjanja in »treme« prejeli svoje točke, pa tudi svoje — ničle. Vse je šlo gladko in resno. Mnogo preglavice je delala nekaterim oddelkom koza. V pre mnogih družtvih koje sploh nimajo, zato so jo fantje zjutraj ogledovali malo od strani. Poslušal sem malega Novomeščana, kako je z velikim humorjem razkladal svojim drugovom dimenzije koje in končno menil: »Pri tekmi bom že skočil, če se prav razčesnem.« Pa sem pazil nanj kako je skočil in kako je držal besedo. Bosanci niso imeli doma koje, so se učili skakajoč drug čez drugega. Pa vseeno niso šli z ničlami. — Skok v višino je razgalil slabosti naših družtev. Videli smo iz spodnjih krajev precejšno število dobrih skakačev, večini pa je manjkalo šole. Uspehi so nerazmerni, razlike med posamezniki prevelike. Zato je bilo s skokom v daljino drugače. V teku smo videli naravnost krasne uspehe, pa tudi popolnoma neobdelane, trde kretnje. Vendar pa je bila borba ravno pri teku zelo zanimiva. Poslušal sem mladiče, kako so se vzpodbujali pred tekom in si dajali pogum. Med tekom so s priganjanjem in vzklikih vivali drug drugemu odločnosti in vztrajnosti v mišice. Mladi Prijedorci so svojega najslabšega tekača bodrili z besedami: »Bolje poginiti nego zaostati.« Vsi so storili, kar so mlade moči sploh dopustile. Med vrstami sem takoj lahko spoznal najresnejše kandidate za prva mesta. Zasedujoč uspehe posameznih vrst, sem naletel na rezultate, ki so me presenečili. Tu imate kar celo vrsto mladih borcev, ki niso zgubili sploh nobene točke, ali pa le eno samo. To se pravi »temeljita priprava«. Uspehi so naravnost sijajni in pričajo o marljivosti in gorečnosti naraščaja samega pričajo pa tudi o neizmerni požrtvovalnosti in vztrajnosti njihovih vzgojiteljev — vaditeljev. In ko govorimo že o uspehih teh tekem, bi bilo nepravilno, da se ne spomnimo vseh teh navdušenih Sokolov in Sokolice, ki širom naše domovine, v najtežjih razmerah, boreč se s pomanjkanjem in ovirami žrtvujejo ves svoj prosti čas, vso svojo energijo, vso toploto svoje srčne ljubezni stvarj sokolski, vzgajajoč naš sokolski naraščaj. Kdor je kedaj vsaj malo poskusil težave in žrtve tega dela, bo vedel ceniti te idealne mladeniče in mladenke, ki so si izbrali ravno najtežje in najplemenitejše delo v naši sokolski organizaciji. In če gledam na uspehe teh nedeljskih tekem in jih primerjam z delom posameznih vaditeljev in vaditeljic se mi zdi vkljub vsej objektivnosti sodnikov rezultat krivičen. Ne

kot sodnik vaj, ampak kot opazovalec tega navdušenega dela in ljubezni naraščajevih vaditeljev in naraščaja samega bi izrekel sodbo: »Vsem Vam dragi vaditelji in vaditeljice, fantje in dekleta gre prevestivo!« »Vsi ste ga vredni.« — Prepričan sem, da so tekme naraščaja bile velike važnosti za nadaljnje delo. Uverjen sem, da bodo omeščale tudi najtrdovratnejše in jih prepričale o važnosti vzgoje naraščaja.

Naj na kratko omenimo tudi številne rezultate.

Prvo mesto v višjem oddelku je dosegla vrsta Ljubljanskega Sokola, ki je dosegla 97.15% vseh dosegljivih točk.

Drugo mesto vrsta Sokola v Splitu z 95.30%.

Tretje mesto vrsta Sokola I. v Ljubljani z 88.75%.

Osobito prva vrsta in splitska vrsta, sta bili v resnici vzorni in zaslužita polno priznanje.

V nižjem oddelku: I. mesto vrsta Ljubljanskega Sokola z 90.93%.

II. mesto vrsta Ljubljanskega Sokola I. z 90.62%.

III. mesto vrsta Maribor z 89.68 odstotkov.

Ženski naraščaj je tekmoval v enem oddelku in je dosegla vrsta A Ljubljanskega Sokola prvo mesto, vrsta B istega društva, drugo mesto in vrsta Sokola I. tretje mesto. V odstotkih je slededse razmerje: 93.84 : 93.07 : 91.92.

Za naraščaj Ljubljanskega Sokola je bil dan 23. julija, dan zmage. Vrste tega društva so odnesle venec zmage v vseh oddelkih. Cestitamo društvu, predvsem pa vaditeljem br. Kušerju in sestri Trdinovi na uspehih njih dela.

Tekme ženskega naraščaja so končale v poldrugi uri. Tekma moškega naraščaja, pa se je vsled velikega števila potegnila čez cele skušnje.

O povorki in pozdravih smo že poročali na drugem mestu. Ostaja nam še popoldanski nastop. Na telovadišče na ljubljanskem polju so se vile dolge karavane občinstva, ki je zasedlo velik del glavne tribune, del južne in severne tribune. Na članski tribuni pa se nam je nudila pestra slika rudečih sokolskih srajc, belih članiških bluz in zelenih vojaških uniform. Idealno zletno telovadišče je v grobem skoro gotovo. Dodelavajo se še deli tribun in oblačilnice. Telovadišče samo je gotovo, manjka še ograja in oprema. Med ograjo in pravim telovadiščem je 10 do 15 metrov širok pas za orodje. Opremo z orodjem oskrbi brezplačno znana naša tvrdka Stane Vidmar (preje Bašin i drug). Vhodi na telovadišče so z južne in severne strani (garderobe članstva) in od vzhodne strani (garderobe članic), med obena godbenima paviljonom. Ko bo to zletišče popolnoma dograjeno bo nudilo impozantno sliko moderne arene.

Kmalu po drugi uri se je pričelo oživljati zletišče. Mnogi so se izgubljali na tribune, naraščaj v garderobe, vaditelji so kontrolirali znamenja in praporce na telovadišču, pregledovalo in pripravljalo se je orodje itd.

Ob 16.15 so med zvoki koračnice prikorakale na telovadišče kolone moške dece. Z vsake strani štiri peteroredne kolone, ki so po kratkem pohodu zavile proti glavni tribuni. Nastop, kakor tudi razstop so izvedli mali precizno in strumno. Proste vaje s palicami je izvajalo 820 dečkov. Da je godba za te vaje malo boljša zlasti za tretjo sestavo, bi šle vaje vzorno. Ravno tako kakor dečki so tudi deklice dobro re-

šile svojo nalogo. Vaje s ploščami je izvajalo 680 deklic dobro in skladno. Vaje same na sebi niso čisto posrečene in plošče ne pridejo do polne veljave.

Za žensko deco je nastopil češki ženski naraščaj pod vodstvom načelnice C. O. S. sestre Milade Male. Krasen je bil njih nastop. V novih modnih telovadnih oblekah, se je pomikala strnjena četa v takem vzornem redu in s takim mirom, da je izzivala navdušenje vseh. Malo sem videl tako vzornih nastopov. Ritmiške proste vaje s Kladenskega zleta, so izvedle z eleganco in točnostjo, kot smo jo vajeni le pri čeških reprezentančnih oddelkih. Burni aplavzi so spremljali četo pri odstopu, ki je bil ravno tako precizen, kakor nastop.

Tej točki je sledila brez dvoma najlepša točka, nastop češkega moškega naraščaja. Kakor smo občudovali češke deklice tako so nam imponirali fantje. Popisati je težko občutke, ki obvladujejo starega telovadca ob takim prizoru. Sprehajala me je nekakšna mrzlica in malo je manjkalo, da mi niso udrele solze. Vzornemu nastopu teh 315 fantov so sledile še vzornejše izvedene proste vaje z zleta 1920. Užival sem s celo dušo. To je bil nastop, kakor smo ravno sanjali o njem. Bratci češki in sestrice hvala Vam za ta užitek. Pa tudi naše občinstvo se ni moglo ustavljati sili tega trenutka. Navdušenje je obvladalo vse te vrste gledalcev, ki so z burnimi aplavzi in vzklikih spremljali Čeha pri odstopu.

In če nam je bilo malo težko pri srcu, ko smo videli pripravljene vrste našega naraščaja nam ne more nihče zametiti. To je bila neenaka tekma. In vendar, če bi šle vaje slabo, jaz sem videl uspeh že zapisan v teh očeh, ki so žarele navdušenja in svetega ognja. Gledal sem te mlade junake in vedel, da ne podležejo. — Nastopili so (720 fantov) vzorno, vaje izvedli brezhibno, in odnesli seboj srca gledalcev. Da ni pogrška pri sestavljanju kolon pokvarila nekoliko celotno sliko, bi bil uspeh popoln.

Komaj je polegel vihar navdušenja med gledalci, po koncu zadnje vaje, se je izvila iz vzhodnega vhoda na telovadišče kolona češkega naraščaja s prapori na čelu in koračkala med vrstami našega naraščaja do čela skupine. Spredaj starešinstvo JSS in zastopniki ČOS br. Stépanek, Očenašek, Novak, Mala, Prohazka, Draxler itd. Krasen prapor, darilo češkega naraščaja jugoslovanskemu naraščaju in prapor češkega naraščaja sta tvorila središče skupine, ki se je zbrala pred kolonami naraščaja. Naš stari, iskren prijatelj br. Stépanek, podstarosta ČOS je v jedrnatih besedah nagovoril naš naraščaj. Ko je nato češki naraščajnik leta izročil prapor jugoslovanskemu naraščajniku in ga pozval naj čuva ta prapor čist in svetel, naj dela in živi vedno, kakor to zahteva ideja sokolska, je zaigrala godba. Kde domov muji! in pa začetke naših himen. Brat br. Ravnihar se je v imenu našega naraščaja zahvalil za prapor, ki naj bo našemu naraščaju vreden opomin na prisego »Zvestoba za zvestobo« i večer spomin nam vsem na te krasne dneve, ko je mladina naših dveh slovanskih narodov sklepala pobratimstvo.

Med viharji navdušenja je odkorakal naraščaj s svojim praporom na čelu s telovadišča.

Sledila je še orodna telovadba. Nastopila je 12 vrst moškega naraščaja, 5 vrst ženskega naraščaja in po en oddelek moške in ženske dece. Par vrst je nastopilo res vzorno. Zlasti sta tekmovali med seboj na drogovih vrsti Sokola II. in Šiške.

Fantje so delali vaje lepo. Ni mi pa ugajalo to, kar smo že tolikrat grajali: neprimerne vaje. Razorke in vetečiči niso za naraščaj. Tudi oddelka žen. nar. Sokola I. na gredeh in žen. dece ljubljanskega Sokola tudi na gredeh sta bila dobra.

Po orodni telovadbi je nastopilo 720 članic ženskega naraščaja v težkem ali točno izvedenem nastopu k svojim prostim vajam. Vaje za maso niso najsrečnejše pa so jih dekleta izvedla vseeno prav dobro in žela zato tudi primerno pohvalo. S to točko je bil program končan. Mnogi naraščaja so odkorakale na dirkališče v Tivoli, kjer je bilo veselo vrvenje in čebljanje. In kakor prvi večer so tudi v nedeljo zvečer izzvali nastopi, vzorni nastopi češke mladine navdušenje in priznanje. In zopet so se sklepale vezi in pobratimstva med mladino, ki bodo rodile, skrbno negovane, dragocen sad v bodočnosti.

Bili so krasni dnevi najčistejšega sokolskega idealizma in navdušenja!

Plače državnih uslužbencev.

V »Jugoslaviji« ste dne 16. t. m. prinesli članek pod napisom: »Obupno stanje državnih nameščencev«. Ta članek razjasnjuje razmerje med današnjimi cenami najvažnejših življenjskih potrebščin.

V prvem odstavku članka so navedene najvažnejše življenjske potrebščine s ceno iz leta 1914 in z današnjo ceno. Z dotičnimi podatki dokazujete, da so se podražile naivžnejše življenjske potrebščine najmanj na 88kratni iznos l. 1914«. Dalje pravite, »da so se vsi prejemki nižjih državnih uslužbencev od takrat zvišali samo na 20- do 30kratni iznos ali z drugimi besedami: državni nameščeneec prejema danes eno tretjino one plače, ki jo je prejemal pred vojno.«

Toda celo trditev, da so se prejemki povišali na 20- do 30kratni iznos je netemeljena in neresnična. Lahko rečem, da bi bila večina državnih uslužbencev, če ne popolnoma zadovoljna, vsaj bolj zadovoljna kot danes, ako

bi se jim prejemki povišali vsaj za 20-kratni iznos predvojnih prejemkov, da bi pa bili popolnoma zadovoljni vsi, ako bi se jim predvojni dohodki povišali na 30kratno mero predvojnih dohodkov.

Sledeči izkaz izkazuje mesečne dohodke uradnikov posameznih činovnih razredov pred vojno in danes. Pri tem opozarjam, da je mesečnim dohodkom prišteta aktivitetna doklada in da ti dohodki pritičejo prvi stopnji dotičnega razreda za neoženjenega uslužbenca.

Dohodki.

11. čin. razr., predvojni doh. 175.—, sedaj 3421.—, povešek 19-kratni; 10. č. r. predv. 239.—, sed. 3546.—, pov. 14 do 15krat; 9. č. r. 303.—, 3813.—, 12.— 8. č. r. 380.—, 4400.—, 11 do 12kratni; 7. č. r. 494.—, 4720.—, 9—10; 6. č. r. 624.—, 5193.—, 8; 5. č. r. 961.— 5693.—, 5 kratni povešek.

Iz tega izkaza je ravidno, da noben državni uslužbenec ne prejema dohodkov, ki bi bili tako visoki, kakor navaja to omenjeni članek. Ako bi dobivali državni uslužbenci toliko, kot je bilo navedeno v vašem članku, bi moral prejemanj, ako vzamemo 20kratni predvojni prejemek po činovnih razredih, kakor so zgoraj omenjeni 3500, 4780, 6060, 7600, 9880, 12480, 19920, ako bi znašal povešek 30kratni predvojni prejemek, potem bi morali prejemanj uradniki po 5150, 7170, 9090, 12200, 14820, 18.720, 28.830.

Danes dobivi neoženjen uradnik 11. čin. razr. mesečno 3420, to je nekako 19kratni povešek predvojnega plače z akt. doklado. 20kratni povešek bi znašal 3500 K, 30kratni pa 5250 K. Vialni svetnik je dobival pred vojno mesečno 624 K, sedaj dobiva 5193 K, 20kratni povešek bi znašal 12.480 K, 30kratni pa 18.720 K.

Iz tega je razvidno, da se prejemki nižjih državnih uslužbencev niso zvišali niti za 20-, še manj za 30kratni iznos predvojnih prejemkov. Da so se prejemki pri višjih uslužbencih zvišali primerno dosti manj kakor pri nižjih, je tudi razvideti iz teh izjav. Vse to pa velja tako za konceptne kakor tudi za kancelijske uradnike, tedaj za uradnike z višjo in nižjo izobrazbo.

Uradnik.

Politične vesti.

Še enkrat Ljuba Jovanović.

Poleg izpada proti prečanskemu uradništvu, kateremu je naložil na hrbet krivdo za kaos v naši državni upravi, si je dovolil g. Ljuba Jovanović, prusli protigovornik dr. Trumbića, še nastopne duhovitosti, katere objavljamo samo radi karakterizacije najnovejšega zagovornika velesrbske hegemonije v državi SHS. Te izjave so značilne za umstveno višino univerzitetnega profesorja, kadar se poda na polje, kjer ni doma.

Prva Jovanovičeva duhovitost je nastopna: »...kadar neki govornik pravi, da se naša država ne bo držala v mednarodnem koncertu, ako ne postane država z zapadno kulturo, kaj pomeni to? Nočem gospodu govorniku podtakniti misel, ki jo morebiti ni imel, toda gospodje, koliko časa potrebujemo, da stvorimo novo kulturo in da izpremenimo kulturno stanje ene zemlje?« Tako se glasi prva duhovita argumentacija g. Jovanoviča! Vsak osmošolec bi zapazil ta quaternio terminorum, ki jo je tukaj zagrešil g. univerzitetni profesor. Dr. Trumbić je z izpremembo kulture menil, da se morajo orientalski načini sedanjega vladnega režima in parlamenta izpremeniti v smislu zapadne politične kulture, da se pač ne sme vladati s tako koruptno nesposobnostjo, kakoršna javno kaže današnja vladna koalicija in da je sramota v očeh zapadnega človeka, ako se vlada drži s parlamentom, ki šteje samo 180 po-

slancev od izvoljenih 40. Univerzitetnemu profesorju državnega prava se seveda zdi manj nepravilno in nečastno, zagovarjati centralizem in velesrbsko hegemonijo s 180 poslanci, kakor pa biti v opoziciji, ki hoče enakopravno, avtonomistično, sporazumno jugoslovansko državo. Tega vprašanja se je g. Jovanović gotovo tudi zavedal, zato se je storil nevednega ter govoril o izpremembi kulturn. stanja mesto o izpremembi nasilne, koruptne, nedemokratske, orientalske politične kulture v pravo demokracijo in parlamentarno vladavino zapadnih držav. Druga duhovitost g. Ljube Jovanoviča je slična prvi in se glasi nastopno: »Mislim, da je tudi g. Trumbić dejal nekaj, kar ni zadostno premislil. On je rekel, da bo ta država propadla, ako se srbska psiha ne izpremeni. Gospodje, duša, psiha naj se izpremeni! Ali se more sploh izpremeniti? Koliko časa bi za to potrebovali?« Verjamemo, da je g. Jovanović drago, žonglirati s takimi pojmovnimi spletkami! Dr. Trumbić je pač menil z izpremembo psihe, da mora srbska javnost, posebno pa njeni profesorji in vladodržci izpremeniti današnje velikosrbske, hegemonistične, balkanske težnje ter jih nadomestiti s svobodoljubljem, enakopravnostjo in bratsko ljubeznijo do vseh treh plemen, brez vsake srbske nadvlade. Če misli g. Jovanović, da se bodo naši državnopravni problemi rešili s takimi pojmovnimi trikii, tedaj naj gre s intelgenco k vragu.

Življenje in razvoj nogometnih klubov.

Nogometni šport, ki zahteva od svojih pristašev železno telo, stavi to zahtevo nanje zato, da jim lahko nudi popolno svoto moralnih kvalitiet. Igralec, ki je od narave usposobljen za nogomet, ima velike šanse, da se bo v kratkem dvignil nad srednje igralce, če prinese s seboj v nogometno društvo voljo, nauči se umetnosti nogometa, ki napravlja nogometno igro tako privlačno za igralce in gledalce. Te taktične umetnosti se ne nauči v enem dnevu; ona tudi ni prirojena začetniku. Novinec mora prisostvovati prvovrstnim tekмам z voljo, da se pusti poučiti. Vsaka velika tekma ga mora naučiti nekaj novega. On mora svoj sport resnično ljubiti, ker predno postane novinec res dober igralec, preidejo včasih leta poskušanja in študiranja. V nasprotju z nekaterimi individualnimi športnimi panogami, ki spravijo novince hitro na površje, zahteva nogomet dolgo vežbanje, predno lahko reče kak igralec, da se sme društvo ganj zanesti in predno kot tak za-

vzame odlično mesto med svojimi tovariši in — na kratko, predno postane res pravi nogometaš.

Razvoj igralca z ozirom na njegovo kretanje z žogo se vrši skoro avtomatično; če pogosto in redno trenira, si gotovo pridobi potrebno tehniko in se seznanj z muhami žoge. Tudi če ne doseže čudovite tehnike velikih Angležev, Škotov in Čehov, postane v nekoliko letih v tem pogledu prav dober igralec.

Drugače pa stoji stvar z priučnjem taktike. Čeprav si talentiran igralec to pravo umetnost nogometa prav hitro prisvoji, vendar ne smemo pozabiti, da so taki talentirani igralci sejanj prav na redko.

Med navadnimi napakami, ki se opazujejo jako pogosto pri naših in tujih igralcih, se je treba v prvi vrsti ozreti na najgršo, to je — samoljublje. Imamo mnogo mladih igralcev z dobrimi kvalitietami, žalibog pa se ti igralci pod vplivom laskave pohvale ali uvrstitve v dobro moštvo pokvarijo in se prično smatrati za neke polbogove. Prav nič ni čudno, če potem ti mladi igralci ne napredujejo več. Nogomet namreč zahte-

va smisel za podređitev lastne ambicioznosti splošnemu uspehu: en sam igralec še ne sestavlja moštva in samo iz skupnega dela v klubu se porajajo kvalitete.

Kaj je pravzaprav klub? Združitve gotovega števila ljubiteljev športa, ki hočejo skupno izvajati eno ali več vrst športa.

To bi bila splošna definicija. Klub pa je še več. On postane nekaka družina, katere člani imajo skupna stremljenja in cilje. Cilj klubu je — uspeh kluba.

V vsakem klubu obstoje dve vrsti članov: vodilni in izvrševalni. Vodilni člani delujejo v klubu na to, da se organizacija kolikor mogoče izpolni in se trudijo, da preskrbe izvrševalnim članom v okvirju dovoljenega vse mogoče ugodnosti; v tej smeri veliko in požrtvovalno delo. Ti zvesti služabniki športa ne uživajo javne slave. Delajo tiho, nepoznani pri masah.

Izvršujoči člani pa igrajo najlepšo vlogo pri klubovem življenju. Oni veljajo kot povzročitelji in nositelji uspeha. Najjačje se pokaže klubova vrednost na igrišču. Boj za svoje

barve mora biti za vsakega športnika sveta stvar. Vsakdo mora postaviti pri tekmi v boj vso svojo energijo, spretnost in vse svoje srce; ostane naj pa pri tem korekten napram svojemu nasprotniku.

Člani kluba postanejo med seboj prijatelji; medsebojno se dobora spoznajo in postanejo v resnici nekaka rodbina. Posebno velja to za nogometne klube.

V svojem početnem štadiju nima klub prav posebnih skrbi za svoj obstoj. Takrat predstavlja združitve tovarišev, ki se snidejo v svojih prostih dnevih, da se vadijo v priljubljenem športu. Ko pa se enkrat pokažejo uspehi in ko zraste klubova veljava, potem mora tudi organizacija držati korak s povzdigom. Klub postane močna in komplicirana institucija. Imeti mora iz panoge poznavajočih in dalekovidnih športnikov sestavljeno vodstvo, ki je zmožno voditi njegov nadaljni razvoj. Ničesar se ne sme prepustiti slučaju; in če ima pač odločitev v kakšni važni stvari, naj pade šele po tehtnem preudarku. Zmagoviti klub je sedaj namreč suženi svojih uspehov

in ne sme nikdar pričeti padati v svoji kvaliteti. Razpad namreč je hiter in klub se nahaja par brzo tam, kjer je bil v počeku.

Sloviti zgodovinski roman
M. ZEVACA
„Kraljevi vitez“
(508 strani)
je izšel krasno vezan oba dela skupaj in stane
Din 40.—
Naročila sprejema
Zvezna knjigarna,
Ljubljana
Marijin trg šte. 8.

Gospodarstvo.

II. Ljubljanski velesoj

od 8. do 11. septembra 1922.

Zaključitev prijavnega roka.

Prijavni rok k udeležitvi kot razstavljalci se zaključuje dne 29. julija ob 6. uri zvečer. V ponedeljek dne 31. julija se prične z razdeljevanjem prostorov in se bo takoj za tem vsakega razstavljalca obvestilo o dovoljenemu prostoru. Industrialci, obrtniki in trgovci, požurite se s prijavami, ker prostor je že do malega razprodan.

Zavarovanje privatnih paviljonov in razstavnega blaga na sejmskem prostoru Ljubljanskega velesoja proti požaru in proti vlomom.

Vsi lastniki privatnih paviljonov na sejmskem prostoru so primorani zavarovati svoj paviljon proti požaru. Za zavarovanje preskrbi na željo tudi sejmski urad pri koncernu zavarovalnih družb, katerega vodilna družba za Ljubljanski velesoj je zavarovalna zadruga Croatia, podružnica v Ljubljani. V svrhu pravilne informacije in pregleda podajamo dotičnim interesentom praktično primerno stroškovnika.

Ako zavaruje razstavljalca svoj paviljon za vsoto od 100.000 K, plačal bo premijo: za dobo enega leta sledečo premijo:

Premija 7.50‰	K 750.—
pristopnina	» 220.—
2% kolektivna	» 19.40
3% ognj. prispevek	» 29.20
Skupaj	K 1018.60

Onih razstavljalcev, kateri razstavljajo svoje predmete v zgradbah last Ljubljanskega velesoja, je zavarovanje njihovega blaga dano na prosto, vendar jim pa isto toplo priporočamo. Pripominjamo pa, da ima smisel zavarovati poleg proti požaru, tudi proti vlomom samo za one razstavljalce, kateri so si najeli prvi prostor, t. j. v popolnosti zaprtih paviljonskih zgradbah. Služi naj vam praktična primera stroškovnika.

Če zavaruje razstavljalca svoje blago proti požaru za čas od 20. julija do 20. oktobra 1922 na sejmskišču Ljubljanskega velesoja za vsoto od 300.000 K, plača sledečo premijo:

Premija 3‰	K 900.—
pristopnina	» 242.—
2% kolektivna	» 22.84
3% ognj. prispevek	» 34.36
Skupaj	K 1199.20

Ako pa zavaruje razstavljalca svoje blago za vsoto od 300.000 K proti vlomom za preje omenjeno dobo, plačal bi:

Premija	K 900.—
pristopnina	» 342.—
kolektivna	» 23.—
Skupaj	K 1165.—

Obrtna razstava v Celju.

(12.—23. 8. 1922.)

Odbor obrtne razstave je začel razpisovati vsem razstavljalcem nakazila njihovih prostorov in navodila glede dopušljanja razstavnih predmetov. Te predmete je vpslati na naslov »Javno skladišče in prevozna družba d. d. v Celju za odbor obrtne razstave«. Razstavne predmete je na vseh listih označiti »Izložbeno blago«. Razstavljalcem se dopušlja tudi brezplačno permanentne vstopnice, katere veljajo tudi kot legitimacije za polovično vožnjo od vstopne postaje v Celje in obratno. Opozarja se vse razstavljalce, da morajo isti sami urediti razstavne prostore. Tisti pa, ki želijo, da jim razstavi odbor to uredi, naj javijo to v najkrajšem času odboru obrtne razstave v Celju. Zavarovanje razstavnih predmetov oskrbi zavarovalna banka Slavijska pod jako ugodnimi pogoji. Delo na razstavišču je postalo jako živahno in kaže, da bo razstava v polni meri odgovarjala svojemu namenu. Želeti je, da razstavljalci kolikor mogoče kmalu dopušljejo razstavne predmete, da se delo lahko mirno in v redu izvrši. V prihodnjih dneh se bodo razpisala na razne kraje vstopnice za obiskovalce razstave v predprodajo. Te vstopnice veljajo istotako kot legitimacije za polovično vožnjo po vseh železnicah naše države. Razstavni odbor poziva tem potom ponovno celjsko prebivalstvo, da prigrabi v razstavnih pisarni prenočišča za posetnike razstave. Razstava je za celjsko mesto in okolico tako velike gospodarske važnosti, da je pričakovati od strani prebivalstva največje podpore. Razstava bo privabila v Celje nebroj tučev, kateri bodo spoznali lepoto našega mesta in posejali istega tudi v prihodnje kot letoviščarji. Seveda se mora nuditi obiskovalcem obrtne razstave vse le mogoče ugodnosti, da se jih na ta način pridobi za nadaljnji poset. Jasno je, da leži prihodnost Celja in okolice le v največjem razvoju industrije, obrti, trgovine in tujškega prometa. V teh panogah našega gospodarstva je iskati poplavljanja blagostanja našega celjskega prebivalstva.

— Društvo »Soča« je nakazalo svojimi članom pogorelec v Bohinjski Bistrici znesek 5000 kron kot prvo pomoč, sledeč znanezu reka: »Kdor v silni hitro da, dvakrat dal«.

— Razpisana pošta. V Radovljici je razpisano mesto poštnega voditelja.

— Poškodba. V Mostah pri Kamniku je kolarški vajenec Alojzij Obruk padel s hieva in se pri padcu nasadil na neki spičasti les. Bil je toliko poškodovan, da so ga prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Sreča v nesreči. Pretečeni četrtki se je vozila proti Celju v nekem avtomobilu večja družba v kateri sta bili tudi dve hčerki vedelustrija Petra Majdiča. Na nekem ovinku je pa šofer, Majdičev zet g. Jokšič zapeljal z največjo naglico v neki jarek. Vsi vozniki suknja je popadala družba na vse vetrove, avto se je pa razbil na mestu. Šoferjeva žena je dobila večje, toda ne smrtonosne poškodbe, vsi drugi pa so bili samo nekoliko opraskani. To je pa sreča v nesreči.

— Pretep. Posetnica Ivana Škerlj iz Kleč in tam stanujoči hlapec Jakob Breclj sta se preprala Med prepirom je Breclj Škerljevi nameril s roko, hoteč jo udariti. Ravno nato je prišel domov hlapec Škerljeve in vidi, da je njegova gospodinja v nevarnosti, je urno zgrabil za kol in udaril Breclja tako močno po glavi, da je ta padel in izgubil zavest. Teško poškodovanega Breclja so prepeljali v bolnico.

— Veliki požarni škodi ogne se najboje s strokovno prevedenim zavarovanjem, v katero svrhu pripravljamo naš stari domači zavarovalni zavod »Croatia« v Zagrebu, ki ima svoje podružnice za Slovenijo v Ljubljani, Stari trg št. 11.

— Nenavadna smrtna nezgoda v Trstu je umrl na operaciji znani skladatelj in dirigent g. Berto Perič. Pred enim letom je bil na umetniški turneji po Južni Ameriki ter blizu Buenos Airesa ponesrečil vsled trčenja dveh avtomobilov. Perič je bil po vožen ter je dobil hud pretres živcev, da je več mesecev brez zavesti ležal v bolnici. Vrnil se je v Trst neozdravljen, vedno je pokašljal in težko požiral in govoril. Nedavno so ga v bolnici preiskali z Roentgenovimi žarki ter našli globoko v prsnem košu zobjevje s 7 zobovi. Perič je bil mnenja, da je pri nesreči zobjevje izgubil. Po težki operaciji so mu sicer zobjevje izvlekli iz Prsi, toda Perič je bil že prešlab ter kmalu po operaciji umrl.

— Obesil se je v Sisku mizar Peter Kantolič, znan tudi na Slovenskem kot prvi tenorist pri obrtn. pev. društvih. V smrt ga je gnala bolezen in ž njo spojena beda. Star je bil že nad 60 let.

— Umrl je v Zrelcu na Koroškem grof Leopold Goess, bivši namestnik v Trstu, star 74 let.

— V Ljutomeru je umrl posestnik in trgovec g. Jos Babič, odločen in dočeven narodnjak. Blag mu spomin!

— Požari. Na Hosti pri Vačah je uničil požar posestniku Fr. Planišku dva kozolca z žitom, senom in gospodarskim orodjem. Škoda znaša nad 200.000 kron. — V Lok pri Zid. mostu pa je uničil požar velik del graščinskega gozda.

Ljubljana.

— Ob desetletnici matere. V petek dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer priredijo abiturientii II. državne gimnazije iz leta 1912 v hotelu »Strukelj« proslavo desetletnice matere. Na tem sestanku se potem dogovore radi izleta, katerega nameravajo prirediti prihodnji dan.

— Osobje jugoslovanske tiskarne stopilo v stavko. V ponedeljek popoldne je tiskarsko osebje v jugoslovanski tiskarni stopilo v stavko. Vzrok započeti stavki je dejstvo, da je ravnateljstvo tiskarne prekršilo tarifna določila.

Maribor.

Pri Sv. Duha na Ostrem vrhu se vrši dne 30. julija velika planinska veselica in prid ondotni obmejni šoli. Antanta nam je namreč čez to župnijo potegnala tako pametno mejo, da je lepo novo šolo, ki je bila zgrajena s pomočjo CM družbe, dobila Avstrija, nam pa je ostala stara, razpadla šola, nekdanja mežnarja.

Velik vlom v Mariboru. V ponedeljek zvečer so v Mariboru neznan tatovi vliomil v trgovino zlatarja in urarja Lorenca Stojca v Jurčičevi ulici. Pohrali so dobesedno vse in večraj zjutraj je nesrečni zlatar našel svojo bogato trgovino popolnoma opustošeno. Se celo vse trgovske knjige in sezname so vliomilci vzeli s seboj. Velika luknja na dvoriščnih vratih znači, da so tatovi prišli v trgovino skozi dvorišče. Vrednost ukradenih stvari se cení nad 2 milijona kron.

Hitrost našega tovornega prometa se zrcali v sledečem: Te dni je prispel iz Ljubljane v Maribor voz drv. Pri razkladanju so našli med drvni ptičje gnezdo, v katerem je valila samica jajčec. Med vožnjo z Ljubljane so imeli ptički čas znesti gnezdo, znesti jajca, na katerih je samica že več dni sedela.

Jugoslavija v dne 23. julija poroča med mariborskiimi novicami, da predle menda kavarna Beograd v Mariboru v druge roke. Ta vest je izmišljena in neresnična ter ni meni o tem popolnoma nič znano in bom se nadalje imela na tem posvetu kavarno. Toliko v pojasnilo.

Gradbeni akcija v Mariboru. Na izborno obiskane sestanku na okrajnem glavarstvu so danes razpravljali o stavni zadrugi v Mariboru. Po poročilu predsednika začasnega odbora ravnatelja Kržižnič in po zanimivi debati, katere so se udeležili gg.: župan Grčar, dr. Pipuš, dr. Müller, dr. Lj. polid in postajni načelnik Mohorko, so soglasno sklenili: 1. Ustanovi se akcija z naslovom: »Gradbeni akcija za mesto Maribor«; 2. Sklicanje na širši podlagi zasnovane ankete v najkrajšem času. Na tej anketi se končnovaljavo določil delovanje ter izvodi definitivni širši odbor; 3. Izvolil se je kot pokrovitelj akcije okrajni glavar Lajšič, v ustanovni oz. pripravljalni odbor za predsednika ravnatelj Kržižnič, v odbor pa gg. župan Grčar, podžupan Roglič, stavbnik Glaser, odvetnika dr. Pipuš in dr. Lj. polid, docent dr. Matko, ravnatelj Cirlovske tiskarne dr. Jerovšek, občinski svetnik Novak in predsednik trgovskega gremija Weigl. Ustanovni odbor ima takoj pričeti s poslovanjem. Poslovanje akcije je določeno na dela, ki so izvršljiva že letos in na velikopotezna dela, ki so zasnovana za prihodnje leto. V zmislu predloga novinarja Pirca se takoj začne z zagrebškim Delta-sistemom t. j. prizidavo nadstropij in podstrešij, po katerem sistemu si najemniki zasigurajo za daljšo dobo stanovanja, gospodarji pa pridobijo poceni modernizo preurejene hiše, ker jim prezidavo plačajo večinoma stranke same.

Na Kalvariji najden mrtvec. Znanega avtorja finančnih in gospodarskih brošur, bivšega ravnatelja Stimmeringwerke Adolfa Kleina so večraj popoldne našli mrtvega pri tretji kapelici na Kalvariji. Našel ga je neki slučajno mimoidoči duhovnik. Pri sebi je imel 800 dinarjev in hranljivo knjizico. Bajje ga je zadela srčna kap. Klein je bil doma iz Sarajeva, sicer rodom Madžar, ki je optiral za Jugoslavijo in bil zadnje čase nastavljen pri neki tukajšnji tvrdki.

Nesreča. V Pekrah je padel 14 letni Ivan Javnik tako nesrečno z voza, da si je zlomil desno roko in desno nogo. Rešila nastaja mu je podelila prvo pomoč in ga prepeljala v bolnišnico.

Posebni vlak češkoslovaške dece. Z Dunaja je za noč ob 22.55 napovedan poseben vlak, s katerim se pripelje 850 češkoslovaških otrok v spremstvu članov društva Česko srdce. Vlak odpelje nočjo o polnoči iz Maribora in pride jutri zjutraj v Zagreb. Otroci nadaljujejo potem vožnjo v Daruvar, kjer ostanejo na počincah.

Celje.

Novo brivnico je na Kralja Petra cesti otvoril Matija Bukovčan.

Mesne cene v primeri z nakupnimi cenami živine pri nas niso primerne temveč so naravnost oduševke. Ker vsled suše grozi zopet pomanjkanje krme, so kmetje zopet primorani odprodajati živino, katero mesarji danes plačujejo po 15 do 32 kron. Meso se pa prodaja po 60 do 64 kron kg. Delavstvo in drugo meščanstvo je na milost in nemilost prepuščeno izkoriščanju mesarjev, ker proti takim očitno oduševskim cenam nikdo nič ne ukrene. Kmetje se sami pritožujejo, da mesarji prešlabo plačujejo živino proti prodajnim cenam mesa. Ali bi ne bilo umestno dovoliti kmetovalcem okrog Celja zasilno klanje živine doma in bi meso isti potem prodajali v mestu na stojnicah? To meso bi se mnogo ceneje prodajalo in tudi mesarje bi se na ta način prispililo k znižanju mesnih cen.

Nogometna tekma, ki se je vršila v nedeljo v Celju med ptujskim športnim klubom in celjskimi Atletiki je končala v razmerju 8:1 v korist Atletikov.

Umrla je soproga znanega lastnika mlinov dr. Rudolfa Franza, ga Doris.

Umrla je v Guberju pri Celju posestnica in gostinčarica Antonija Zöchling, roj. Pustek.

Ptuj.

Revizija mestnega gospodarstva. V soboto zvečer dne 22. t. m. otvoril je predsednik krajevne organizacije NSS tov. Lenarčič sestanke v Narodnem domu. Predstavitelj je okrož. strok. tajnika tov. Zmudera iz Maribora in zastopnika oblasti pol. komis. g. Kneza. Tovarš Mikuleč je poročal o uspešnih revizijah mestnega gospodarstva in knjigovodstva. Revizija se je upeljala na predlog obeh soc. strank izvoljenega mest. sveta in bila poverjena po pokr. upravi rač. nadzvetniku g. H. Peterleju iz Ljubljane in rač. revidentu g. M. Svigelju. Revizijsko poročilo je zelo obsežno in obsega 59 pisanih strani, katero konstatira pri vseh mestnih zavodih in podjetjih skrajno nered. Vse je pasivno, posebno to po preobratu, ko se je drugod vsak obrat rentiral. Poročanju je bil 1919 je bil potrjen, pa navzile temu ga je odobrili gerentski svet in za delo še nagradili mestnega upravitelja z 10.000 K. Poročanju za leto 1920 in 1921 sploh ni bil sestavljen poročilo pravi dobesedno: »V mestnem knjigovodstvu mrgoli nebroj vsemogočih napak, tako v blagajnični kakor tudi v glavnih knjigi, bodisi pri seštevanju ali delitvah na konte, prenosih itd., kar nosi znake skrajne površnosti, malomarnosti ter nezanesljivosti uradništva. Glede inventarjev se je doglno, da so skrajno pomanjkljivi in da so bili redko katero leto polni. Pri aktivih v bilanci za leto 1919 sploh ni izkazana vsota dolžnikov, kateri znesek je moral biti brezdomno izdaten.« Glede posojil, katerih je 9 vrst, ugotavlja, da se ni skrbelo za obvezna letna odplačila, sploh se ni niti plačevalo obresti od istih. Jemalo se je denar za kritje potrebnih povsod, ne glede če so to depoziti ali celo denar ubožnega sklada. Povsem se je ravnalo, kakor svinja z mehcom. Kritično povdarja 2 milijonsko posojilo, ki je bilo najeto leta 1920 in po vladi odobreno samo za aprovizacijske svrhe. To posojilo se je prekoračilo za pol milijona kron in uporabilo za aprovizacijo samo 262.403 kron. Med drugim pravi poročilo: »Mestna občina se sedaj ne bavi več z aprovizacijo. Ker bi pa moral biti ves promet preko banke, z ozirom na tozadevne pogoje, bi bil vsakdo upravičena mnenja, da iz tega posojila mestna občina ne dolguje banki nič več, ker je predmete, ki jih je faktično nabavila v aprovsrhe, prodala z gotovim dobičkom, in da je posojilo z izkupičkom že popolnoma krito. Temu pa ni tako, marveč nasprotno, kajti stanje tega posojila znaša čez 2 in pol milijona kron.« Knjige o aprovizaciji, v kolikor so se vodile, so izginile. Ne da se ugotoviti, kam se je dobček uporabil. Poročevalec navaja povsem balkansko samopaznost mest. upravitelja. Delil je iz aprovizacije svojim visokim pristašem in projektorjem, ne da bi skrbel za odplačila. Avtomobilskih stroškov je občini naprtil čez 100.000 K. Z računom pa je obremenil razne mestne zavode, ki še avta sploh videl niso, med temi ljudske šole in celo otroški vrtec. Glede na tukaj kratko omenjeno revizijsko poročilo, je odgovoril pokr. uprava z dopisom, ki obsega 7 strani same ostre grale bivšega mest. svetva oziroma gerenta, ki ni vršil svojih dolžnosti, ni kontroliral oziroma uvedel protikontrol in radi povsem zavoženega gospodarstva. Ako se pomislil nazaj, z kakšno sositfiko so hoteli na vsak način pregovoriti pristaše NSS, naj bi volili za takozvanega slovenskega župana JDS, je danes javnosti odpor NSS proti taki korupciji popolnoma upravičen. Ako bi je JDS, ki je bila občini od prevrata sem absoluten gospodar, posrečilo dobiti za župana bivšega gerenta, bi je ta že v prihodnjih dveh letih občine. Glede narodnosti JDS, ki glasujejo v mestnem svetu za podelitev koncesij v prilog Nemcem mesto za Slovence, ki so pristaši NSS, sklepajo pogodbe »Panonia« etc. v škodo mesta, prihodnjim. Referent je žel za svoja I in pol ure trajajoča izjavljana živahno zahvalo. Končno je tovarš Zmuderi obrazložil še politični položaj, priporočal ustanovo NSZ, kakar je tov. predsednik ob 23. uri zaključil ta dobro uspel sestanek.

Med zadnjim nevihtu je strela udarila v stolp mestne cerkve. Ker pa je streljovd pokvarjen in to od taktat, ko so vojaki razkrivali bakreno streho za vojne svrhe.

je strela odskočila v notranjost stolpa in pokvarila uro. Nihalo je popolnoma raztopljeno. Stolp se nahaja na najbolj prometnem kraju mesta, posebno ob tržnih dneh, se zbira stotine ljudi okolu njega. Dogodi se lahko, da bo prihodnjije strela odskočila na trg in povzročila neželne živre. Opozarjamo tem potom pristojno oblast, naj primerno ukrene, da se streljovd na tem visokem stolpu čimpreje popravi.

Pokrajina.

Semčje. Zaradi ene združbarske osebe je cela župnija razdeljena v dva sovražna tabora. Trezni presojevalec takoj spozna, na kateri strani so nahajanci, ki gredo v svojem strankarstvu do skrajnosti, da že brat noče več poznati brata. Nedavno je ta nemirni duh, ki bi po svojem višjemem poklicu moral oznanjevati strpljivost in ljubezen, aranžiral v Semiču Orlovski tabor ter napovedal z 35 župnij nad 6000 tučev. Pri budnici je spremljal godbo Oreherold, ki je klical: »Bog živi! — Auf biski! — Ze ta način kulturne prireditve je bil izzivaloč za nasprotni tabor. Na tabor pa je prišlo le 130 Orlov in 80 Orlic v kroju. — Gotovi ljudje vedno stavijo Orle za zgled, Sokole pa za strašilo pokvarjene morale, a vendar na sokolskih prireditvah še nikoli ni bilo treba orožniškega posredovanja, dočim so se tu Orli stegli med seboj, da so morali orožniki enega tirati v občinski zapnik. Kaplan Krašnja je moral Orle pri župnikovem podu pokrivati s slamo, da bi občinstvo ne videlo živinske plianosti. Mnogo bi znal pripovedovati tudi unčeni nizki nasadi na kolodvoru. — Kakršen je maršal, takšna je garda.

Sokolstvo.

Sokolska prireditve na Bledu. Letošnje poletje se nahaja v Sloveniji v znamenju sokolstva. Kar bo posetilo bratskih Sokolov Slovenijo, bo obiskalo tudi naš biser — Bled. Ze v ponedeljek smo imeli priložnost pozdraviti na Bledu češki naraščaj. Za dobo 2 mesecev nas je obiskal srbski naraščaj, kateri kampira zdaj — 150 po številu — na zapadni obali jezera, v idlični Zaki. Kot uvod k velikim vsesokolskim slavnostim in poznejšega obiska Bleda priredi našidni »Blejski Sokol« v zvezi s srbskim naraščajem 30. VII. v Zaki javni nastop zvezan z veliko ljudsko veselico na prostem. Vse priprave za to, v velikem stilu nameravamo prirediti, so že v teku. Par zavednih narodnih dam hotela »Evrops« Srbkinj in Hrvatice — na čelu z gospo Zarkovičev — je nabralo že lepe vsote med letoviščarji, da pogoste tega dne srbski naraščaj s kolačem. Kdor hoče to nedeljo videti bratsko sodelovanje naših Sokolov s srbskimi brati ter se poveseliti par uric v srbskijem, vesel narodni družbi, ta naj obišče v nedeljo 30. julija Zako.

Seja prehranjevalnega oddela I. jugoslovanske vsesokolskega zleta 1922 se vrši dne 28. julija 1922 ob 20. uri v restavraciji »Narodni dom«. Člani se vabijo, da se te seje vdeleže.

Sport in turistika.

Gradjanski — Hertha. V soboto in nedeljo je gostovalo simpatično, mlado dunajsko moštvo Herthe v Zagrebu proti Gradjanskemu. Prvi dan je bila igra zaspalna, na obeh straneh so varovali moči za nedeljsko tekmo, ki je imela prinesiti odločitev. V soboto je tekma končala neodločno s 3:3. V nedeljo pa je zmagal Gradjanski s 3:2, kar pa ne odgovarja glasom priobčenih poročil dejanskemu razmerju moči. Gradjanski bi bil lahko dosegel še povolnejši uspeh. Kljub omalovaževanju zadnjih mesecev je Gradjanski po našem mnenju najboljši jugoslovansko moštvo.

Concordia, Zagreb — Olimpia, Karlovac 7:1.

HASK (komb.) — C. S. K. Čakovec 3:2.

MILO.

Kar se tiče mila, so se v vojni in tudi po vojni od vseh strani uvedla mila najslabše kakovosti in čudno je, da so se konsumenti na to zelo navadili in še danes mislijo, da to ne more biti bolje. Od vseh strani se ponaja toaletno milo v velikih količinah, tako, da bi se moglo misliti, da je tega blaga na izobilje. Če pa bolje pogledamo, so to samo mila v lepem papirju, nekatera celo dobro parfumirana, vendar pa se ne penjo in nikakor niso dobra za negovanje kože. Posebno pa so nekatere inozemske tovarne poslane nam milo, kakršna se sicer pošilja v daljnje kolonije in mislijo, da je za tukajšnje ljudi zelo dobro, jaz sem vedno zastopal načelo, da mora kupec za svoj denar dobiti popolno vrednost in ravno ono, kar potrebuje. Zato ponujam s popolno garancijo za čistost, tmošt, penjenje in vonj do zadnjega lista sledeča mila:

Savon Coeur Dame za parfumiranje telesa in rok — K 40

- » Miracle, diši kot fin tobak, za moške — » 40
- » Violet, naravnj vonj vjolic — » 36
- » Majalis, naravnj vonj smirnice — » 35
- » Rose Centifolia, izredna roza — » 40
- » American Bath Soap, veliki komad — » 40
- » English Bath Soap, veliko, okroglo milo — » 36
- » Buttermilk Soap, za zdravnike, ki si pogosto umivajo roke — » 50
- » Gold Cream, posebno blago milo za navorjenjence — » 36
- » Nobilitor milo, za negovanje in lepšanje obraza — » 30
- » Eau de Cologne Lots XIV — » 36
- » Eau de Cologne Ruski — » 50
- » de Lis, originalno Liljanovo milo — » 40
- » Cire Vegetale, iz voska in meda za negovanje obraza — » 24
- » Boraks, izredno fin — » 52
- » Lysoil, za desinfekcijo — » 24
- » Old Windsor Violet, veliko, fino milo — » 48
- » Milo za britje, fino — » 10
- » Shampoo Tosca, za pranje las, zavitek — » 6
- » Edeflower Colossal Soap, izredno fino, veliko milo — » 86
- » Flowermilk, veliko milo, izredno nega vonja — » 50

URAN-PARFUMERIJA
Ljubljana, Mestni tra 11

Dnevne vesti.

Razpis stipendij. Francoska vlada bo tudi letos sprejela nekaj stipendistov iz naše kraljevine. Kandidati morajo biti absolventi kakke fakultete ali pa morajo biti vsaj v poslednjih dveh semestrih svojih študij in sicer v obeh primerih na tisti univerzi, ki jih predlaga. V prvi vrsti se bodo izbirali kandidati za francoski jezik in literaturo. Stipendije znašajo po 6000 frankov za študijsko leto 1922-23. Izbrani posolci dobe na roko tudi potne stroške. Absolventi in slušatelji ljubljanske univerze, ki hočejo prositi za podelitev te stipendije, naj naslovijo svoje prošnje, opremljene s potrebnimi dokumenti, na rektorat univerze. Termin 15. avgust t. l. — Rektorat univerze kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani.

Vsi zdravnik se ponovno opozarjajo na velevažni občni zbor slov. zdravniškega društva v Ljubljani, ki se vrši dne 27. t. m. ob 17 v magistratni posvetovalnici.

Nove razglednice z Bleda. Ruska slikarica Marija Andrejevna dr. Rahlejeva, soproga znamenitega bakteriologa dr. Ivana Ivanoviča Rahlejeva, ki biva že leto dni s svojo soprogo na Bledu, je naslikala serijo prekrasnih razglednic blejske panorame. Te slike so zares umetniško delo in vzbujajo splošno zanimanje. Slikarica jih je izdala na dan kraljevske venčanja in album poklonila Nj. Veličanstvu kraljici Alburii Razglednice pridejo skoro v promet.

Veliki dobredelnik koncert na Bledu. V petek dne 28. t. m. ob 21. uri priredi odbor ruske kolonije na Bledu v dvorani zdraviliškega doma koncert, pri katerem bodo sodelovali: primadona zagrebške opere ga. Vesel-Pola, virtuoziinja na glasovirju gdč. Blanka Bival in svetovnoznatni znameniti tenor g. Peter Rajičev. Program obeta prekrasni umetniški užitek.

Naši naseljeniki na Kosovem. Blizu Pristine se je naselilo v Novem Sadu tudi 6 slovenskih rodbin. Dolgo časa so se morali potikati po zasilnih, a dragih stanovanjih v Pristini. Sedaj so si vendar postavili 3 zasilne barake, v katerih prebivata po 2 rodbini. Naval naselnikov iz drugih delov države je velik, zato posluje agrarna reforma počasi. Posebno hudo je za let, ker je do gozdov 20 km, a ceste so zelo slabe. Vsa Kosova planota (650 m visoko) je porasla večinoma z grmovjem, vmes so zanemarjeni pašniki. Naselnikom je obljubljena tudi živina, toda domača živina je zelo zanemarjena mešana pasma, od čim pa bi prišla živina tako izmuznena da bi bila le še za pokoli. Naselniki so si ustanovili podružnico »Saveza agrarnih združb« s centralo v Skoplju. Zelo potrebna bi bil geometer.

Novo Sokolsko društvo se je ustanovilo v Razkrižju v Medjimurju blizu Ljutomeru.

Jugoslovanski mnen. Dalmatinski rojak Nikola Mišanovič v Argentini je najbogatejši Jugoslovanc v inozemstvu, a onaj je vedno zvest svoj narodnosti ter pri vsaki priliki bogato podpira jugoslovanske kulturne in socialne težnje. Ravnokar je podaril ondodemu Narodnemu združenju vsoto, ki odgovarja 50 milijonom naših kron na ustanovitve 20 hiš, zdravniške postaje in otroškega zavišiča za jugoslovansko nahalino.

Hrvatsko-katoliška reformna cerkev. Zadnje nedeljo so v Zagrebu »Ivno« ustoličili Cerovskega za prvega župnika katoliške reformne cerkve. Novi župnik je imel mašo v hrvatskem jeziku, dr. Stjep. Vidušič pa je imel propoved o pomenu in cilj reformne cerkve.

Železnica Rogatec — Krajina tudi ni v novem železniškem zakonu, čeravno bi ta najnuj potrebna proga veljala malenkostne vsote, ker so z Rogateca do nekdanje hrvatske meje trajnice že položene. Pač pa je ta proga med tistimi projekti glede katerih se vlada pooblašča, da da izdelati za nje načrte. Od načrtov do izvedbe pa je navadno dolga pot.

Nejasnost v zakonu o novih železnicah. Sedaj je izdan zakonski načrt glede novih železnic, ki se zgradijo z ameriškim posojilom. Izmed železnic v Sloveniji se omenjate le progi Kočevje — Stari trg — Vrbovsko in Št. Janž — Sevnica, nikjer pa se ne omenja podaljšanje proge Crnomelj — Vinica — Vrbovsko, čeravno je tudi ta bila v programu naših minimalnih zahtev. Mar je SKS v tej točki popustila? Javnost zahteva pojasnila.

Sentjakovski semeni priredi kot vsako leto Gospodstvo napredno društvo za sentjakovski okraj v nedeljo 30. julija ob priliki cerkvenega prošenja v šentjakovski fari — v prid svojim kulturnim napravam — v dolenjih prostorih vojaškega strelišča na Dolenjski cesti šte. 15 z najzanimivejšim sporedom. Vstopnina le 3 Din. Več na lepakih.

Iz poštne službe. Za poštarico v Trbovljah 1 je imenovana dosedanja voditeljica pošte ga. Marija Tory.

Za kanonika v Sarajevu je imenovan naš rojak g. Karl Cankar, dosedaj tajnik škofljskega ordinariata.

Sodna vest. Sodnik g. Anton Radej je premečen iz

E. GABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

(Dalje.)

»Rešimo ga, gospod,« je odgovoril policijski agent, »ako je le količkaj nedolžen, zakaj topot držim vso svojo stvar brez najmanjše vrzeli. Je pa dejstvo, in sicer velevažno, ki si ga sam ne morem pojasniti.«

»Kakšno?« je vprašal oče Plantat.
»Bi li moglo biti gospodu Trémorelskemu neizmerno zelo čisto tega, da bi našel kako stvar, listino, pismo, karkoli drobne- ga, skritega v njegovih lastnih hiši?«

»Da,« je odgovoril mirovni sodnik, »to je kaj mogoče.«
»Hm,« je povzel Lecoq, »v mojo svrhu je treba čim največ gotovosti.«

Oče Plantat je pomislil.
»Nu prav,« je povzel. »Prepričan sem, trdno in tehtno pre- pričan, da bi bil grof v slučaju nenadne smrti gospe Trémorel- ske prevrnil in razdejal vso hišo zaradi papirja, ki je vedel, da se nahaja v posesti njegove žene in katerega sem imel tudi jaz že v rokah.«

»Če je tako,« je dejal gospod Lecoq, »vam lahko povem vso dramo.«

Ozrl se je po svojih poslušalcih, potrkal s prstom ob mizo in nadaljeval:

»Kakor vaju dva, gospoda, je tudi mene iznenadil strašni nered v grofovskem stanovanju. Z vama vred sem izprva mislil, da je ta nered umetno ali namenoma vprizorjena ukana.

Toda motil sem se. Pazljivejši ogled mi je pokazal, da je varam.

Morilec je res da polomil vse, razbil pohištvo in razsekjal naslanjače, hotoč zbuditi dojem, da je divjala po gradu cela tolpa besnežev. A sredi tega premišljenega vandalstva sem dognal sledove natančnega, podrobnega in celo potrpežljivega iskanja.

Kajne da, vse se je zdelo oplenjeno po slepem naključju; kosti pohištva, ki bi se dali odpreti z roko, so bili razbiti s sekiro in nezaklenjeni predali vlomljeni — še tisti, v katerih smo našli ključne! Blaznost, porečete? Ne. Zakaj v resnici ni ostala nepretaknjena nobena špranja, v kateri je bilo moči skriti po- pisan list. Predali raznih majhnih kosov so bili izdrti in raz- metani; toda zločinec je iskal tudi po notranji votlini, otipava- je vsak najmanjši kotiček; to sem ugotovil po odtiskih prstov na prahu, ki se vedno nabira v takih krajih. Knjige so ležale

vsekrizem po tleh, toda vsem se je poznalo, da jih je nekdo otrisal, katerikrat s takšno silo, da se je odrgala vezava. Plošče pri kaminu smo našli na njihovih mestih, a vse so bile privzdignjene in šele potem položene nazaj. Tudi naslanjačev morilec ni paral iz gole slasti nad uničevanjem, nego zato, ker je brskal po sedežih.

Gotovost, da se je vršilo tako trdovratno iskanje, je v prvem hipu omajala moj sum.

Rekel sem si: zločinci so iskali denarja, ki je moral biti skrit; potemtakem niso bili domači.«

»Toda človek lahko živi v hiši, ne da bi vedel, kam skriva- vajo dragocenosti,« se je oglašil zdravnik. »Guespín na primer — — —«

»Dovolite, da vam povem vse,« ga je prekinil Lecoq. »Z druge strani sem našel mnogo znakov, ki so kazali, da more biti morilec le oseba, ki živi z gospo Trémorelsko v kar naj- tesnejših stikih, recimo njen ljubimec ali njen soprog. Evo, takšne so bile moje misli.«

»In zdaj?«

»Zdaj,« je odgovoril detektiv, »zlasti šč, ker vidim, da iskanje res menda ni merilo na dragocenosti, nego na druge stvari, bi rekel skoro z gotovostjo, da je morilec tisti, ki iščejo njegovega trupla: Hektor, grof Trémorelski.«

Doktor Gendron in oče Plantat sta že naprej ugenila to ime, a nista upala izreči sumnje. Bila sta pripravljena nanj, in vendar ju je prešinilo z neizrekljivo grozo, ko ga je vrgel detektiv v sredi noči v globoko tišino te velike, mračne sobe.

»Pomnite, da pravim, skoro z gotovostjo,« je povzel gos- pod Lecoq. »Zame je grofov zločin doslej le skrajno neverje- ten. Dajmo da vidimo, ali se nam posreči z združenimi močmi izpremeniti verjetnost v gotovost... Vidita, gospoda, preiskava po zločinu ni drugega nego reševanje računske naloge. Spričo danega zlodejstva jamemo najprej iskati vseh važnih in manj važnih okolnosti in podrobnosti; ko smo jih zbrali, jih určimo po smislu, namenu in času. Tako smo opredelili žrtev, zločin in njegove okolnosti; preostane samo še izračunati nez- narko, jiks' naše označbe, z drugo besedo — krivca. Ta posel je težak, a ne tako, kakor bi marsikdo mislil. Treba je najti človeka, čigar krivda bi se ujemala z vsemi okolnostmi in po- jasnila sleherno podrobnost, ki smo jo ugotovili. Ako dobimo takega človeka, je zelo verjetno — in v devetih izmed desetih slučajev dobi verjetnost značaj gotovosti — da smo prijeli krivca. Tako, gospoda, je ravnal Tabaret, moj učitelj in moj- ster nas vseh; pripomniti moram, da se je zmotil samo štiri- krat v svojem življenju.«

Izvajanja gospoda Lecoqa so bila tako jasna in razumna,

da zdravnik in oče Plantat nista mogla utajiti svojega občud- dovanja.

»Izvrstno!« sta vzkliknila oba hkrati.

Policijski agent se je naklonil in povzel:

»Poglejmo tedaj skupaj, ali pojasnjuje domnevana krivda grofa Trémorelskega vse okolnosti smojnjega zločina.«

Hotel je nadaljevati, toda doktor Gendron, ki je sedel blizu okna, je zdajci planil na noge.

»Nekdo hodi po vrhu!« je dejal.

Vsi so pristopili. Vreme je bilo krasno in mesec je svešlo sja! na tratu in gredice pod okni sodnikove knjižnice; a naj so gledali še tako, videli niso nikogar.

»Zmotili ste se, doktor,« je rekel oče Plantat, vračaje se v svoj naslanjač.

Gospod Lecoq je povzel:

»Recimo torej, gospoda, da je storil grof Trémorelski — iz razlogov, ki jih premostrimo kesneje — sklep, spraviti svojo ženo iz sveta. Jasno je, da je moral v tem slučaju raz- mišljati in iskati sredstev, kako bi izvršil zločin brez kazni. Razentega je treba misliti, da so bili razlogi, ki so ga zapeljali v to skrajnje dejanje, takšni, da se je moral bati neprilik, pre- iskave in kazni tudi tedaj, če bi umrla grofica prirodne smrti.«

»Evo resnice!« je pritrdil mirovni sodnik.

»Gospod Trémorelski je tedaj sklenil odstraniti svojo ženo s sirovo silo, zaklati jo z nožem, okolnosti pa ustvariti takšne, kakor bi bil tudi on umorjen; sklenil je tudi storiti vse, da obrne sum na človeka, čigar krivda je — ako ne sploh nami- šljena — vsaj neizmerno manjša od njegove. S tem je bilo že naprej določeno, da izgine, pobegne in premeni svojo ose- bnost; z eno besedo, da izbrše grofa Hektorja Trémorelskega ter začne v kakem oddaljenem kraju pod drugim imenom novo življenje. Vse te zelo verjetne postavke pojasnjujejo celo vrsto okolnosti, ki se na prvi mah dozdevno upirajo druga drugi. Pojasnjujejo nam predvsem, zakaj je bilo baš snoči toliko de- narja v Valfeulluju. In ta podrobnost se mi vidi odločilna. Kdor prejme znatno vsoto in jo misli hraniti doma, jo navadno skriva čim najskrbneje. Gospod Trémorelski ni tako previden. On razkazuje svoje svežnje bankovcev pred vso služinčadjo — baš toliko, da jim ne daje poslom v roke; hoče namreč, da bi vsi znali in kesneje lahko potrdili, da je imel v hiši mnogo denarja, ki se ga ni bilo težko polastiti. In kakšen čas si izbere za to neprevidno izložbo svojega bogastva? Baš dan pred tisto nočjo, ko vsa sosesčina ve, da jo misli prebiti sam z gos- po Trémorelsko.

(Dalje prih.)

MALI OGLASI

PRODAJA:

HISA Z GOSTILNO ob okrajni cesti pol ure od Ptuja. Cena 128.000.— K. Kje, pove uprava lista. 169

MOSKO KOLO, dobro ohranjeno. Poizve se pri Anton Dermota, Razpotna ul. 6, Trnovo. 165

ZAMENJA se ena družinska hiša s sadonosnikom v ljubljanskem predmestju, z isto- takar v Mariboru ali okoli- lici; eventualno se proda. Ponudbe na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slove- nska ul. 15. 163

HISA Z GOSTILNO in vsa oprava, zraven nekaj po- sestva. Cena 300.000 dln. 115

P. n. gospodinje, šivilje, kro- jače, čevljarje, in sedlarje ope- rarjamo, da se dobijo zopet najboljši šivalni stroji

„Gritzner“

v vseh opre- mah materijal pred- vojni. cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Pouk v vezenju brezplačen!

Istotam igle, olje, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, srajce, kravate, ščetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cene! Točna postrežba!

Stanovanje v Mariboru

obstoječe iz 3. sob, kuhinje in prikljin, elektrika in plin v mirni, drevoredni Tattenbachovi ulici (blizu sodišča, Narodnega doma, nedaleč od Glav. Trga)

zamenjam za enako v Ljubljani

vsled preselitve za takoj. Ponudbe pod „Zamenjava“ na upravo lista.

KUPI:

KUPI SE TRICKL, dobro uporaben. Ponudbe z naved- bo cene pod »Trickl« na upravo. 170

SLUŽBE:

BRIVSKI POMOČNIK isče službe; gre samo v mesto. Cenjene ponudbe na upra- vo lista pod »Brivce«. 168

SAMOSTOJNI ČRKOSLI- KAR se sprejme za takoi- kaji nastop pri Fran Hor- vat, Maribor, Slovenska ul. 10. 166

ISČE SE UCENE za ma- nufakturno prodajalno. Kje, pove uprava lista. 162

VAJENCA za plesarsko obri proti takojšnji plači sprejme Tone Malgač, tu, Kolodvorska ul. 6. 151

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke, na trdem kartonu. Cena 8 dinarjev.

Zvezni knjigarni

Ljubljana, Marijin trg 8.

Urar Ed. Škopek

Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Velika zaloga ur, zlatnine, sre- brnine in optike. — Popravila se izvišujejo strokovno in pod jamstvom. Cene nizke.

RAZNO:

ISČEM za v najem na Sta- jerskem mali milin, z nekoli- ko zemlje in z stalno vojo, — ali pa za kupiti. Naslov v upravi lista. 167

MESECNA SOBA se išče s hrano za dva dijaka v Ljubljani. Naslov v upravi lista. 164

SOBA s posebnim vhodom, primerno za pisarno, se išče samo za kratek čas, ne pre- daleč od sredine mesta. Na- jemnina postranska stvar. Ponudbe pod št. 161 na upravo lista. 161

! vratnike, zapestnice srajce, batist-bluze, kakor druge pral- ne obleke, pere in svetlolikatovarna

J. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče: Selenburgova ul. 5. Podružnice: Maribor, Zagreb, Ko- čevje, Novo mesto.

SLOVENSKA BANKA

Delniška glavnica: K 30.000.000.—

Rezerva: K 5.000.000.—

Obrestuje vloge po najvišji obrestni meri.

Izvršuje vse bančne posle zelo ugodno.

Centrala: v lastni palači Ljubljana, Stritarjeva ulica 9.

Podružnice: Novi Sad, Ljutomer, Dolnja Lendava.

Ekspozitura: Vrhnika.

MODELE ČEVLJEV v celih serijah iz le- penke, po modernih kopitnih oblikah ali ameriškanskih oblikah izrezane, dobavlja za tvornice obuvala in čevljarjev. Apartne, elegantne oblike. Velikanska izbira novitet za vsako sezijo.

ZGORNJE DELE izdelujem iz od naročnika mi doposlana materijala prvovrstno, hitro in poceni. Posebna delazmožnost v montir- ranju zgornjih delov za TOVARNE OBU- VALA, nakup, reparatura in prodaja ČEV- LJARSKIH STROJEV.

Zahtevajte prošpekte od RALPH F. RICH- TER, Subotica VI.

POUČEVANJE v vseh strokah moderne, mehanične izdelave obuvala. **ZAHTEVAJTE PROŠPEKTE!**

Včje množine prvovrstnega splitskega portland cementa

na razpolago pri tvrdki: **M. PETRIC, LJUBLJANA, skladišče BALKAN.**

NOV KAŽIPOT ZA BOLNIKE!

Spisal sem knjigo, da z njo pokažem milijonom bolnikom edino možno pot k ozdrav- ljenju. Ta svet ne stane niti vinarja ter ga pošljem vsakomur, ki se čuti bolnega, nerazpolože- nega ali obupanega — zastoni. Ta knjiga je produkt 50 letnih študij in 50 letnih izkušenj, ter vsebuje zelo mnogo praktičnih slučajev in dovolj dokazov prvih učenjakov.

KDOR SE HOČE REŠITI naj se ravna po mojih načelih, ki so pomagali že tisočim in tisočim, najsi so nastale te bolezni vsled skrbi, prenapornosti ali **LAHKOMISELNOSTI IN NEZMERNOSTI**

Vsem tlačenim in dela nezmožnim brez samo- stojne energije pokažem pravo pot za okreva- nje živčnobolnih, fizično in duševno šibkih, glavobola in drugih bolečin. — Pišite še danes dopisnico in zahtevajte zastoni, franko **MOJ KAŽIPOT.**

Dopisnico naslovite na: **E. Pasternach, Berlin NO., Michaelkirchplatz 18, Bld. 16.**

Dobro

izvežbane čevljarске pomočnike

za civilno delo sprejme „**TVORNA ČEVLJARSKA ZADRUGA v Ptuj**“ za stalno. Plača od kompa- da po dogovoru in ocenitvi del. Za stanovanje je deloma preskrbljeno. Ponudbe in vprašanja na naslov tvrdke.

Ustanovljeno l. 1896. Ustanovljeno l. 1896.

Mednarodni transport Antonije Biancheri & Co. POSTOJNA,

Centrala: Ponteba. Podružnice: Postojna (Poštni predal 17); Villach (Poštni predal 15). Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Odprema vsake vrste blaga. Specijalna odprema živil in zaklane živine v kateri- koli kraj.

Zvezna tiskarna in knjigarna

V LJUBLJANI - Wolfova ulica šte. 1.

Poštni predal 74. :: :: :: :: :: :: Telefon 359.

Izvršuje vsa tiskarska dela po konkurenčnih cenah ter se za cenjena naročila najtopleje priporočamo.

Zahtevajte proračun! Točna postrežba!